Un monument uitat, capela romano-catolică din oraşul Sinaia. Câteva recomandări privind restaurarea şi introducerea acesteia în circuitul turistic[1]

Sebastian CORNEANU

Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu, Facultatea de Ştiinţe Socio-Umane
"Lucian Blaga" University of Sibiu, Faculty of Social and Human Sciences
Personal e-mail: sebastiancorneanu@yahoo.com

A Forgotten Monument, the Roman-Catholic Chapel in the Town of Sinaia.
Several Recommendations Concerning the Restoration of the Building and its Introduction in the Touristic Tours.

The subject of the present study is the recovery of a forgotten monument through its restoration and its introduction in the touristic circuit. The roman-catholic chapel Ştirbei, also known as general Ion Florescu' chapel, was a part of the Ştirbei domain, now separated from this. As a different monument, the chapel was affected by numerous destructions, its present condition imposing an immediate intervention. Our goal is to signalize this situation, to describe the problems encountered and to make some recommendations to the authorities which manage the building.

Keywords: Sinaia, Ştirbei chapel, vila Ştirbei, general Ion Florescu, monument, classic style, Tattarescu, restoration

1. Denumire şi situare:

Monumentul care face obiectul prezentului studiu se află în oraşul Sinaia (judeţul Prahova) figurând în „Lista monumentelor istorice din judeţul Prahova" cu Codul LMI PH-II-m-B-16699 şi denumirea „Capelă romano-catolică", adresa Str. Telecabinei, nr. 5[2].

Cunoscută sub denumirea de Capela Ştirbei, sau Capela General Ion Florescu, clădirea este amplasată pe terenul fostului domeniu al familiei Ştirbei, din acesta păstrându-se încă reşedinţa, care figurează şi ea în „Lista monumentelor istorice din judeţul Prahova" cu Codul LMI PH-II-m-B-16657[3] şi denumirea „Vila Alina Ştirbei", adresa Bd. Carol I, 28, adresa nemaifiind de actualitate, deoarece deschiderea estică spre bulevardul Carol a fost obturată de Hotelul Montana, construit înainte de 1989. Întregul domeniu aflat pe o pantă orientată E-V, din care făcea parte inclusiv capela, avea ca limită estică actualul Bulevard Carol, spre vest întinzându-se până în stradă Mihail Kogălniceanu, limita sudică fiind marcată de strada Cuza Vodă.

Capela la care facem referinţă se află amplasată spre vest, în raport cu reşedinţa, pe o terasă artificială (fig. 1), la o altitudine superioară, accesul la ea făcându-se iniţial direct dinspre reşedinţă, fiind amenajată în acest sens şi o alee cu trepte, care urcă spre vestul proprietăţii, ieşirea fiind pe strada Mihail Kogălniceanu. Tot pe aceeaşi terasă era amenajat şi un mic foişor, probabil un punct de belvedere asupra vilei, conform gravurii de epocă din anexe (fig. 1).

În prezent accesul la reşedinţă se face prin lateral, de pe Aleea Serei, domeniul iniţial fiind fragmentat în mai multe loturi de casă, relaţia spaţială existentă între vilă şi capelă, precum şi calea de acces dintre ele, fiind obturată de staţia de telecabină şi parcarea aferentă, construite la începutul anilor ,70.

Construirea staţiei de telecabină a modificat în totalitate relaţia existentă între cele două monumente, astfel încât în prezent accesul la capelă se face mai uşor din strada Fundătura Telecabinei; din parcare se ocoleşte staţia şi se urcă panta până la terasa pe care este amenajată capela. Spre vest, vechea cale de acces spre strada Mihail Kogălniceanu, sub forma unei alei cu trepte, se păstrează în condiţii bune.

În concluzie, capela care constituie subiectul

prezentului studiu se află amplasată între străzile Fundătura Telecabinei şi Mihail Kogălniceanu, la o distanţă de aproximativ 45 de metri de staţie, cablul telecabinei trecând prin sudul monumentului.

2. Descrierea monumentului şi încadrarea sa în peisaj:

Edificiul la care facem referinţă are un plan pătrat, cu laturile orientate în direcţiile E-V şi S-N, fiecare latură având o lungime de circa 8 m (fig. 2). Acest plan, specific arhitecturii clasice[4], se caracterizează prin simetrie, laturile fiind în mod absolut egale între ele, amprenta pe sol a întregii clădiri având spre exterior forma unui pătrat cu colţurile tăiate şi mijlocul laturilor retras, datorită pilaştrilor de colţ, îngemănaţi în unghi drept, care ies afară din corpul edificiului. Tot aceşti pilaştri sunt şi cei care determină organizarea spaţiului intern al monumentului, care are forma unui pătrat perfect, fiecare latură constând în câte doi pilaştrii de colţ, care susţin o boltă semicirculară amenajată în jumătate din grosimea peretelui, pe care se sprijină cupola. Îngemănarea laturilor se face în colţ prin intersecţia pilaştrilor iar cupola, care se sprijină pe pereţi prin intermediul bolţilor semicirculare, este legată de corpul monumentului prin intermediul pandantivilor. Această cupolă are forma unei semisfere puţin turtită, cu o deschidere circulară în mijloc, care acţionează ca o răsuflătoare, peste care este amplasată, în exterior, copia unei mici turle lanternă, executată din lemn şi acoperită de tablă, la fel ca restul acoperişului clădirii (fig. 3).

În interior, la nivelul podelei, sunt evidente lăcaşurile funerare în număr de două, plasate exact în mijlocul spaţiului intern. Fiecare casetă are dimensiunile aproximative de 2,00 x 0,90 m, adâncimea lor fiind greu de determinat în absenţa unor sondaje.

Specificul neoclasic al monumentului este evident la construirea şi decorarea faţadelor, acestea fiind identice ca mod de realizare, cu excepţia celei de vest, în care este amplasată o deschidere amenajată sub forma unui portal de acces, întins pe aproape toată înălţimea peretelui.

Fiecare faţadă cuprinsă între cei doi pilaştrii de colţ este simetrică în raport cu axa sa verticală, fiind împărţită în două registre decorative, delimitate clar de o cornişă bine profilată, aflată la înălţimea de aproximativ 1,00 m în raport cu solul (fig. 3). Ca tehnică, faţadele sunt executate în tencuială casetată şi profilată ca să imite lespezile de piatră, care ulterior a fost zugrăvită într-o nuanţă deschisă (alb-gălbui), probabil cu scopul de a imita edificiile antice din marmură. Elemente decorative de plastică arhitectonică apar doar la capitelurile pilaştrilor, care sunt realizate din stucatură, fiind o combinare a volutelor ionice cu frunzele de acant corintice.

Secţiunea superioară a faţadei este formată dintr-un fronton triunghiular care iese din corpul monumentului, sub acesta aflându-se o cornişă ce este un pic retrasă în raport cu streaşina. Frontonul se sprijină pe câte doi pilaştrii încastraţi, cu rol decorativ, canelaţi în partea superioară pe 2/3 din înălţimea lor, care se suprapun exact pilastrului de colţ al fiecărei laturi. Cei doi pilaştri decorativi alăturaţi au în partea superioară câte un capitel de tip compozit, care face trecerea spre arhitravă, spaţiul frizei fiind casetat pe întreaga lăţime, cu câte o nişă deasupra fiecărui grup de pilaştrii de colţ, care flanchează aria mediană, compartimentată şi marcată de un chenar rectangular (fig. 4). În mijlocul întregii faţade se află câte o fereastră pe laturile de N, S, E şi uşa pe latura de V, evidenţiate în raport cu suprafaţa peretelui prin intermediul unui ancadrament dublu în cazul ferestrelor şi simplu în cazul portalului. Astfel, uşa aflată pe faţada de vest este încadrată de un chenar simplu, cu un profil accentuat spre exterior, care este replicat pe fiecare faţadă sub forma unor arcade decorative, în mijlocul cărora sunt ferestrele înguste, ce se detaşează de suprafaţa pereţilor datorită ancadramentelor ce au o lăţime de 0,02 m, pervazurile fiind groase de aproximativ 0.10 m.

Registrul inferior al faţadei continuă în mod firesc liniile verticale ale registrului superior, stilobaturile pilaştrilor, unite cu solbancurile ferestrelor, formând o cornişă mediană care separă clar cele două registre decorative, contribuind din plin la accentuarea verticalităţii edificiului. Ca elemente decorative, în registrul inferior se preiau elementele existente deasupra capitelurilor pilaştrilor, dar oarecum simplificate. Astfel, fiecărui pilastru îi corespunde sub cornişa mediană câte o casetă de dimensiuni identice cu cele aflate deasupra capitelurilor, având însă un chenar simplu şi nu dublu ca în cazul celor din urmă. Spaţiul median al pereţilor, de sub ferestre, aflat între cei doi pilaştri, este şi el marcat de un chenar întrerupt în mijloc de un cerc, prezentând în cazul faţadei de est o gură de aerisire (fig. 4). În partea inferioară, sub registrul casetelor, faţada se continuă până la nivelul solului, soclul monumentului fiind profilat sub forma unui stilobat ce se suprapune peste un stereobat ceva mai înalt.

Monumentul este acoperit cu tablă, care urmăreşte şi accentuează formele arhitectonice. Astfel, fiecare fronton este acoperit cu tablă profilată pe muchiile sale şi închisă median prin intermediul unei forme dreptunghiulare (fig. 3). Trecerea de la bolţile interioare la cupolă, prin intermediul timpanelor din interior, în exterior ia forma cadrului rectangular care susţine cupola şi care nu este acoperit cu tăblăraie. Acoperişul cupolei, în partea sa superioară, ia forma unui bulb supraînălţat pe un cadru pătrat de tablă, fiind suprapus de turnuleţul de aerisire din lemn, acoperişul celui din urmă, executat tot din tăblăraie, imitând la rândul său forma de bulb. Crucea, care cu siguranţă era amplasată în vârful turlei de aerisire, lipseşte cu desăvârşire.

Accesul în clădire se realizează prin portalul amplasat pe faţada de vest. În interior avem de a face cu un spaţiu central pătrat, cu latura de 6,00 m, care se lărgeşte prin intermediul bolţilor laterale din zona mediană până la

aproximativ 7,00 m. În mijlocul încăperii se află cele două lăcaşuri de înmormântare, acum pline de pământ. În laturile de E, S, N. se află ferestrele înguste, semicirculare în partea superioară. Feroneria şi tocăria acestora lipseşte în întregime, singura excepţie fiind fereastra din latura nordică, care mai păstrează încă giurgiuveaua şi gratiile originale. În cazul portalului monumentului, se mai păstrează tocăria, posibil originală, compartimentat în trei registre clar delimitate (fig. 5).

Interiorul este acoperit cu o cupolă, amplasată pe bolţile laterale, care se sprijină pe pilaştrii angajaţi, cu secţiunea pătrată, trecerea spre aceasta făcându-se prin intermediul unor pandantivi. Pilaştrii au aici un rol în principal structural, mai puţin decorativ, spre deosebire de cei exteriori, care au capiteluri, fiind prezente însă într-o formă decorativă atât echina cât şi abaca.

Acest tip de organizare a spaţiului intern transformă fiecare perete interior într-un spaţiu boltit, cu adâncimea de 0,50 m, care are în centru fereastră sau portalul către exterior, întreaga suprafaţă rezultată fiind decorată cu pictură, pe pereţi, pilaştrii, intradosul arcurilor, pandantivi şi boltă. Prezenţa unor cepuri de lemn, încastrate în zidărie în lăcaşuri dreptunghiulare special amenajate până la înălţimea de 1,20 m, amplasate la distanţă regulată unele de altele, pledează pentru existenţa unor lambriuri care acopereau, parţial sau în întregime, zona inferioară a pereţilor (fig. 5).

După cum spuneam mai sus, capela este construită pe o terasă artificială, amenajată pe terenul în pantă aflat între străzile Mihail Kogălniceanu (vest) şi Fundătura Telecabinei (est). Accesul la monument se face în prezent de la telecabină (neamenajat), existând în estul terasei o scară dedicată, dar invadată de vegetaţie (fig. 6), sau dinspre vest, unde există un pasaj cu scări ce trece prin pădure (fig. 5), întărit cu zidărie, care coboară spre terasa pe care se află capela. În zidăria care întăreşte terasa este amplasat un blazon din piatră, de dimensiuni mari, care este posibil să provină din interiorul capelei, deşi nu am identificat încă locaţia sa originală.

Tot acest ansamblu alcătuit din capelă, terasă, scări de acces spre est sau vest, este afectat în mare parte de către copacii crescuţi în ultima sută de ani. Din gravura de epocă ataşată prezentului studiu se deduce că monumentul funerar era plasat într-un luminiş, lucru evident în modul necontrolat în care copacii au invadat terasa şi căile de acces (fig. 6).

3. Starea de conservare a monumentului.

O primă observaţie legată de întreg ansamblul e faptul că intemperiile şi creşterea necontrolată a vegetaţiei şi-au pus din plin amprenta, atât asupra monumentului cât şi a ariei sale de protecţie. Creşterea necontrolată a copacilor afectează în principal terasa amenajată pe care s-a construit edificiul, rădăcinile acestora dislocând în mod direct treptele aflate pe latura estică a terasei (fig. 5). În acelaşi timp, toţi aceşti copaci a căror creştere nu a fost controlată au invadat proximitatea clădirii, creând un microclimat ce afectează structura şi elementele acesteia, umezeala întreţinută de vegetaţiei afectând tencuiala precum şi acoperişul. Astfel, mlădiţele arborilor din apropiere au prin rădăcini în orice spaţiu disponibil, inclusiv pe acoperiş, contribuind din plin la degradarea monumentului (fig. 3). Microclimatul întreţinut de proximitatea copacilor şi a vegetaţiei perene determină, în opinia noastră, distrugerea accelerată a construcţiei, prin infiltrarea tencuielii şi pătrunderea umezelii în zidăria alcătuită din piatră de carieră faţetată, legată cu mortar. Acest lucru este evident la faţada nordică, care este orientată către pădure şi care este cea mai afectată

La condiţiile naturale vitrege, care şi-au adus aportul la degradarea monumentului, se adaugă intervenţia umană deliberată. Astfel, elementele de feronerie au dispărut aproape în întregime, nu mai există geamuri sau uşă de acces în capelă, iar interiorul e plin de gunoaie, urmele de fum de pe pereţi dovedind că în interior s-a făcut focul de mai multe ori. Mai mult chiar, vizitatorii au afectat pictura interioară prin zgrafitări şi inscripţii, în unele locuri intervenind şi asupra tencuielii.

Legat de exterior, o analiză vizuală superficială a clădirii nu pune în evidenţa prezenţa unor distrugeri majore, care să afecteze integritatea structurală a edificiului, dar asupra acestui lucru trebuie să se pronunţe specialiştii în domeniu. Se observă însă afectarea, pe o scară destul de mare, a elementelor decorative folosite la ambientarea estetică a faţadelor, dublată de degradarea elementelor cu rol de protecţie a clădirii (acoperiş, burlane, streaşină, cornişă).

Faţada de vest are tencuiala degradată în proporţie de 40 %, în special în partea superioară, unde este afectat şi frontonul, care are deja elemente lipsă, putându-se vedea profilul metalic de rezistenţă. Elementele de plastică arhitectonică (capitelurile pilaştrilor) lipsesc cu desăvârşire, din portalul de acces păstrându-se doar usciori acestuia. În partea de sus a portalului apare o fisură, care nu ştim în ce măsură afectează arhivolta.

Faţada sudică este într-o stare asemănătoare, cu precizarea că, deasupra frontonului triunghiular, acoperişul este afectat, în spaţiul respectiv crescând deja câţiva arbori precum şi alte plante perene (fig. 3). Cele mai afectate zone par să fie însă cele din colţurile clădirii, unde lipsa burlanelor sau a scocurilor a făcut ca apa pluvială să curgă pe perete şi să îndepărteze tencuiala. Fereastra de pe această faţadă nu are nici cercevele, nici gratii.

Cea mai bine păstrată pare sa fie faţada estică, probabil datorită poziţiei care face posibilă o expunere mai îndelungată la razele solare. Deşi afectată în colţul de SE, unde absenţa burlanului a determinat căderea tencuielii, această faţadă păstrează în jumătatea nordică elemente de plastică decorativă, capitelurile celor doi pilaştri aparenţi fiind conservaţi în formă integrală. Nici aici nu se păstrează însă cercevelele şi gratiile ferestrei.

Fațada de nord este cea mai afectată, unul dintre motivele principale fiind orientarea acesteia în direcția pădurii, care s-a extins până lângă monument. Frontonul triunghiular are cele mai multe părți lipsă dintre toate, structura de rezistență, formată din profil metalic, fiind evidentă (fig. 7). Degradarea mai avansată a acoperișului din această latură a determinat, de asemenea, îndepărtarea totală a tencuielii de pe pilaștrii aparenți, fiind evidentă zidăria de piatră a clădirii. Un avantaj al faptului că această fațadă este orientată către pădure, implicit mai puțin vizibilă, este faptul că pe această latură s-a păstrat grilajul ferestrei și giurgiuveaua aferentă ei.

Acoperișul monumentului pare să fie afectat atât prin coroziune cât și prin deformări mecanice, vântul și poate chiar vandalizările afectând aproape în totalitate elementele inițiale care aveau ca scop drenajul apei (scocuri, burlane). Deși partea sa superioară își păstrează aparent integritatea fizică, zonele de colț sunt distruse în mare parte, îndepărtarea tencuielii fiind un rezultat direct al acestui lucru. Partea superioară, cu imitația de turlă lucrată în lemn care are funcția de gură de aerisire, necesită investigații suplimentare privind starea de conservare.

Interiorul monumentului aflat în atenția noastră reflectă din plin distrugerile datorate factorului antropic. Vandalizărilor deliberate, evidente în zgrafitările care afectează din loc în loc decorul pictat al interiorului (fig. 8), li se adaugă cele cu caracter neprogramat, capela fiind deseori adăpost pentru diverse persoane, unele dintre acestea făcând focul înăuntru, lucru dovedit de stratul de funingine ce s-a depus pe pictură. La aceasta se adaugă și condițiile improprii prin care a trecut monumentul, absența geamurilor și ușii expunând pictura de pe pereți intemperiilor, cu rezultate dezastruoase pentru aceasta.

Nu se poate sesiza daca interiorul a fost acoperit cu pavaj, piatră, sau parchet, acest lucru fiind subiectul unor investigații de specialitate ulterioare. Se pot însă observa cepurile din perete de care se prindeau, în opinia noastră, lambriurile ce se înălțau, parțial sau total, de jur împrejurul pereților până sub ferestre, la înălțimea de 1,20 m. (fig. 8, fig. 5). Absența în totalitate a inventarului ne face să presupunem că, alături de lambriuri, interiorul capelei cuprindea și elemente de mobilier specific, opinia noastră fiind că spre Nord și Sud în interior erau amplasate strane sau câte o bancă, în vreme ce spre Est era amenajat un altar, pe care ardea probabil o candelă, lucru dovedit de altfel și de aerisirea practicată în fațada de Est.

Revenind la lambriuri, deasupra acestora se găsește suprafața care a fost pictată, casetată în mai multe registre, în care apar diverse personaje religioase, precum și elemente cu caracter decorativ. Întreaga suprafață - pereți, pilaștrii, intradosul arcurilor, pandantivii și cupola - a avut inițial decor, în prezent acesta fiind destul de greu lizibil. Se pot discerne câteva elemente de iconografie, dar datorită fumului depus nu se poate identifica cu precizie programul iconografic. Se poate observa că pe intradosurile arcurilor apar medalioane cu capete de sfinți (posibil evanghelişti), pe peretele estic apar doi sfinți în câte un medalion care flanchează fereastra (fig. 8), peretele sudic este împărțit în trei registre cu scene, care își găsesc un corespondent pe peretele nordic, dar ne este foarte greu, în stadiul actual, să identificăm personajele și scenele. Mult mai afectată este zona superioară a încăperii, pandantivii și cupola pierzându-și aproape în totalitate decorul pictat (fig. 9). În cazul cupolei tencuiala este căzută pe aproximativ 15% din suprafață, văzându-se cărămida de dedesubt, existând totuși posibilitatea ca decorul pictat, să fie doar acoperit de funingine, pe aproape o treime din aria acesteia.

La o examinare sumară a picturii, se observă că s-a lucrat în tehnica ulei pe suprafață tencuită, aceasta determinând ca pictura să se exfolieze cu ușurință (fig. 10). Rămâne ca experții să se pronunțe cu exactitate privind tehnica și pigmenții folosiți, noi putem doar să observăm stadiul de degradare în care se află aceasta.

4. Evoluția în timp a monumentului.

Capela General Ion Florescu a fost ridicată în Sinaia în anul 1878, pe fostul domeniu al familiei Știrbei, fiind realizată după un proiect al arhitectului francez André Lecomte de Nouy, cunoscut mai degrabă pentru activitatea sa de restaurator al monumentelor din Regatul României. În același an, Alina Știrbei Florescu semnează cu Gheorghe Tattarescu un contract prin care acesta se obliga să realizeze decorul pictat al capelei.

Integritatea domeniului Știrbei și apartenența capelei la acesta se păstrează până după al doilea război mondial, când reședința Știrbei, construită în 1885 și considerată unul dintre cele mai frumoase monumente ale orașului Sinaia, devine Casa Pionierilor. Capelei nu i se găsește o funcție anume, rămânând un element decorativ atașat parcului. Construirea stației de telecabină din anii ,70 suprimă în întregime orice relație spațială pe care capela o mai avea cu fosta reședință. Evoluția vilei Știrbei este și ea supusă capriciilor vremurilor, astfel încât după 1990, deși aparține Consiliului Local Sinaia, ea este dată în folosință Administrației Financiare Prahova, în ea funcționând Circumscripția Financiară Sinaia.

Ambele clădiri sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice în anul 2004, fiind clasate separat. Deși au existat mai multe intenții de a restaura capela Știrbei, abia în anul 2009 Clubul Rotary organizează un concurs studențesc de proiecte pentru înfrumusețarea zonei[5]. Tot atunci se execută o ridicare topografică a zonei, se face un studiu geotehnic și se realizează releveul clădirii. Pasul definitoriu pentru soarta clădirii se face în februarie 2010, când Consiliul Local Sinaia aprobă crearea Parcului Știrbei, în componența căruia intră, alături de capelă, un teren de 5376 mp. Deși acest proiect a fost sistat, Primăria Sinaia își dorește în prezent restaurarea monumentului și integrarea sa într-un parc public, aflat în relație cu fosta reședință (Vila Știrbei), care între timp

a trecut din nou în proprietatea Consiliului Local Sinaia, in incinta sa fiind amenajat Muzeul Orașului Sinaia.

5. Recomandări.

Intenția Consiliului Local Sinaia este de a întocmi un proiect pentru restaurarea capelei, activitate completată de amenajarea zonei din proximitatea monumentului. Opinia noastră este că proiectul de restaurare trebuie să fie dublat de amenajarea întregului parc, cu scopul de a crea un spațiu unitar, în care edificiului să-i fie respectată aria de protecție, fiind în același timp pus corespunzător în evidență. Nu suntem de specialitate, deci nu putem să avem observații privind amenajarea parcului, ci putem face o serie de recomandări privind restaurarea monumentului, urmând ca, cel care întocmește proiectul, să le integreze în acesta.

Recomandăm în primul rând stabilirea unei arii protejate, în care plantele perene și copacii să nu afecteze în nici un fel construcția. Este necesară îndepărtarea totală a copacilor și tufișurilor din jurul terasei pe care se află monumentul precum și toaletarea coroanelor acelor arbori a căror umbră cade asupra clădirii. Aceasta va îndepărta riscul dislocării fundației de către rădăcini și va contribui la crearea unui microclimat propice.

Tot aici se are în vedere refacerea căii de acces spre Est, treptele care urcă spre terasă putând fi extinse pentru a lega monumentul de parcarea de lângă stația de telecabină. O atenție deosebită trebuie acordată și scării de acces dinspre strada Mihail Kogălniceanu, ambele căi necesitând curățirea și reamenajare, urmate de integrarea în peisaj.

Se recomandă refacerea terasei în forma sa originală, pentru care se impune efectuarea unor sondaje de către specialiști, care să constate dacă monumentul avea sau nu amenajări adiacente (ronduri de flori, gard viu etc.).

În opinia noastră, monumentul odată restaurat ar trebui pus în evidență prin iluminarea corespunzătoare pe timp de noapte, atât a sa, cât și a căilor de acces. Această iluminare pe timp de noapte va avea ca rezultat subsidiar stoparea acțiunilor de vandalizare.

Recomandări privind fațadele și acoperișul

Înainte de a începe restaurarea exterioară a monumentului este necesară realizarea unui studiu care să aibă ca subiect integritatea structurală a monumentului. În funcție de rezultatul acestuia specialiști vor decide daca sunt necesare consolidări sau refaceri ale structurii de rezistență.

Acoperișul de tablă necesită o înlocuire totală, iar structura de zidărie din partea superioară, incluzând frontoanele, necesită o verificare a integrității, urmată de consolidare și integrare funcțională cu acoperișul de metal. Tot aici trebuie luată în considerare, în funcție de starea de conservare, înlocuirea turnulețului-răsuflătoare din lemn, precum și amplasarea deasupra a unei cruci, așa cum avea în formă inițială.

Dată fiind starea de conservare a fațadelor este necesară îndepărtarea totală a tencuielii, degradată în mare parte, precum și a elementelor de plastică arhitectonică. După verificarea integrității structurii și realizarea intervențiilor necesare, se recomandă consultarea unui specialist care să refacă forma originală a acestora. Acesta din urmă trebuie să folosească elementele deja existente (capiteluri, grilaje de ferestre, cercevele) ca model pentru realizarea unor reproduceri care să completeze părțile lipsă ale monumentului.

Deasupra portalului de intrare, pe chenarul de sub frontonul vestic, sunt urmele unei inscripții, care necesită refacere. Tot aici intră și operațiunea de curățare și conservare a blazonului din piatră încastrat în zidul de protecție al drumului de acces spre str. Mihail Kogălniceanu.

Recomandări privind restaurarea interiorului

După toaletarea suprafeței interioare se impune realizarea de către specialiști a unor analize care să aibă ca obiect elementele de paviment, pictură și lemn.

Se impune curățarea, delimitarea și amenajarea lăcașurilor funerare din podea, fiind necesară în același și o integrare corespunzătoare a acestora în pavaj, după refacerea celui din urmă.

Este necesară realizarea unui proiect de restaurare a interiorului, care să includă pictura și restaurarea acesteia, lambriurile și unele elemente de mobilier (strane, altar etc.). Aceste operații necesită consultarea și includerea în proiect a specialiștilor din domeniu. Prezența lambriurilor, atestată de cepurile din perete, trebuie confirmată de un expert restaurator, care să acționeze în consecință. În această direcție, o problemă deosebită este restaurarea picturii originale, caz în care, opinia noastră este că doar specialiștii sunt cei care trebuie să se pronunțe.

Odată refăcut interiorul și monumentul restaurat, rămâne la latitudinea beneficiarului modul în care acesta îl integrează în cadrul parcului Știrbei, cât și căile de valorificare turistică a ansamblului. Noi recomandăm în mod special ca, dincolo de modul în care clădirea este pusă în evidență sau integrată circuitului turistic, beneficiarul să acorde în viitor o atenție deosebită statutului, întreținerii și conservării acesteia, conform normelor și legislației în vigoare.

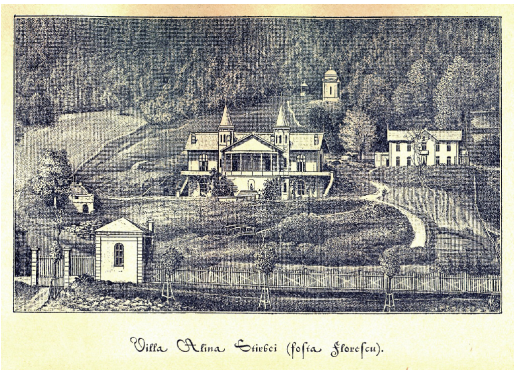


Figura 1 – Domeniul Știrbei, gravură de epocă.

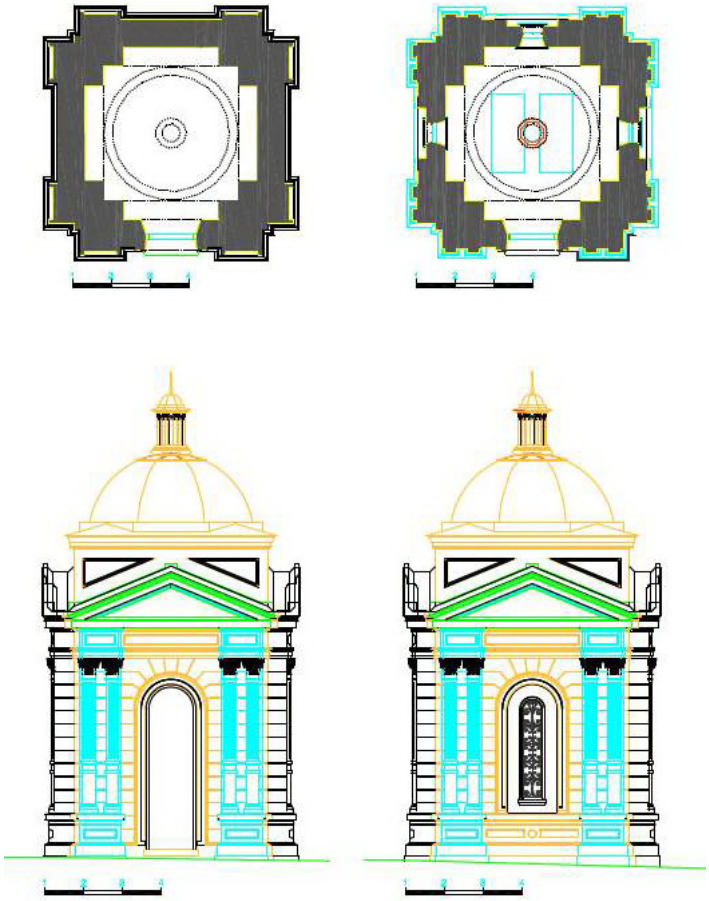


Figura 2 – Capela Ştirbei, plan şi elevaţie



Figura 3 – Capela Ştirbei, acoperiş şi faţada de sud



Figura 4 – Capela Ştirbei, fațada de est



Figura 5 – Capela Ştirbei, vedere prin portal a drumului de acces spre vest



Figura 6 – Capela Ştirbei, latura de est, cu treptele de acces invadate de arbori



Figura 7 – Capela Ştirbei, detaliu cu fațada de nord



Figura 8 – Capela Ştirbei, detaliu interior



Figura 9 – Capela Ştirbei, detaliu interior (cupola)

Note:

1. Prezentul articol este varianta originală, cu intervenții minime, a unui studiu istoric făcut la cererea Primăriei Orașului Sinaia în luna martie, anul 2015, instituția respectivă având intenția de a restaura monumentul cu scopul introducerii acestuia în circuitul turistic.
2. http://patrimoniu.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-PH.pdf, p. 69 (15.09.2016)
3. http://patrimoniu.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-PH.pdf, p. 64 (15.09.2016)
4. David Watkin, A History of Western Architecture, 4-th edition, 2005, p. 7.
5. http://www.totpal.ro/rotary-sinaia-anunta-sos-capela-stirbei-un-monument-in-pericol/ (15.09.2016).

Bibliography:

***_Lista monumentelor istorice 2015 / The List of the Historical Monuments 2015 (Județul Prahova / Prahova County),_ http://patrimoniu.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-PH.pdf, p. 69 (15.09.2016);

Ciobanu Radu Ștefan, _Originile orașului Sinaia / The Origins of the Sinaia Town,_ Ploiești, 1971;

Dimitrie Gusti, _Județul Prahova_ în _Enciclopedia României / The Prahova County_ in _The Encyclopedia of Romania_, vol. II, 1938;

Ștefănescu C., _Valea Prahovei / The Prahova Valley_, București, 1968;

Watkin David, _A History of Western Architecture, 4-th edition, 2005._



Figura 10 – Capela Ştirbei, detaliu exfoliere pictură